

Л. О. Новосколькова

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання курсової роботи

з дисципліни „Порівняльна політологія”

за профілем підготовки студентів спеціальності 6.030104

„Порівняльна політологія”

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Державний заклад
„Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”

Л. О. Новосколькова

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання курсової роботи
з дисципліни „Порівняльна політологія”
за профілем підготовки студентів спеціальності 6.030104
„Порівняльна політологія”

Луганськ
ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”
2012

УДК 32(076)
ББК 66.0р3
Н76

Рецензенти:

- Макар Ю. І.** – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.
- Проскуріна О.О.** – доктор політичних наук, професор кафедри політології та правознавства Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.
- Галкіна Л. І.** – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та соціології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

Новоскольцева Л. О.

Н76 Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни „Порівняльна політологія” за профілем підготовки студентів спеціальності 6.030104 „Порівняльна політологія” / Людмила Олександрівна Новоскольцева ; Держ закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. – Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012. – 38 с.

Методичні рекомендації містять основні вимоги до виконання курсової роботи з „Порівняльної політології” за профілем підготовки „Порівняльна політологія” структури, змісту, оформлення, захисту роботи. Наведено перелік тем курсових робіт та зразки оформлення титульного листа, змісту курсової роботи, посилання на джерела інформації, бібліографічне оформлення.

Призначено для студентів спеціальності 6.030104 „Порівняльна політологія”.

УДК 32(076)
ББК 66.0р3

*Рекомендовано до друку навчально-методичною радою
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № від 2012 року)*

© Новоскольцева Л. О., 2012
©ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012

ЗМІСТ

Передмова.....	4
1. Основні підготовчі етапи та вимоги до написання курсових робіт.....	7
2. Тематика курсових робіт.....	22
3. Додатки. Зразки оформлення курсової роботи.....	24
4. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	36

Передмова

Серед складових елементів процесу вивчення курсів з політологічних дисциплін особливе місце займає виконання курсової роботи. *Студенти при цьому набувають:*

- навиків самостійної роботи з навчально-методичною, монографічною і періодичною літературою;
- вміння підбирати й узагальнювати фактичний матеріал;
- досвіду виявлення закономірностей розвитку політичного процесу, політичних інститутів на державному та глобальному рівнях;
- вміння поглиблено аналізувати окремі міжнародні політичні явища і процеси; навиків практичного користування науковою термінологією;
- вміння виявляти тенденції та прогнозувати подальший розвиток політичних явищ і процесів, які відбуваються в сучасному світі;
- вміння визначати шляхи оптимізації того чи іншого політичного процесу, а то й давати рекомендації щодо подальшого його розвитку.

Серед вимог щодо виконання курсової роботи варто вказати наступні:

- тема курсової розкривається на основі широкого вивчення літератури з даної проблематики;
- у курсовій роботі містяться елементи наукової творчості, теоретичні висновки висвітлюються у взаємозв'язку з існуючою практикою, політичні явища і процеси розглядаються в динаміці і в розвитку: курсова робота має чітко визначене оформлення (наближене до вимог щодо оформлення дипломних, магістерських і дисертаційних робіт), якого обов'язково необхідно дотримуватись;
- текст укладається згідно з планом, самостійно, забороняються дослівні запозичення з літературних джерел, окрім використання влучних коротких цитат з обов'язковими посиланнями на джерело;
- література може бути довільної давності. але рекомендується використовувати більш сучасну (з давніх джерел бажано використовувати класичні наукові твори чи

справді необхідні для обґрунтування, чи для підтвердження якогось висновку).

Дослівне копіювання літературних текстів недопустиме. Це суперечить самому смислу курсової, не сприяє отриманню нових знань, виробленню вміння самостійно мислити і передавати думки, розвитку здібностей і хисту, привчає до літературного паразитизму, приховує невігластво, що рано чи пізно ввійде в життєву норму і може важко відбитися на долі автора як студента, так і спеціаліста. Політичний розвиток країни якраз потребує: знань, умінь, самостійного прийняття рішень, а не сліпого копіювання. Для кращого виконання курсової роботи до цих методичних рекомендацій пропонуються Додатки, які допоможуть правильно зорієнтуватись при написанні тексту та його оформлення.

Традиційне використання друкованих матеріалів монографій, статей, реферативних оглядів тощо, а також різні новітні технології навчання, які ґрунтуються на застосуванні комп'ютерів, мультимедіа, аудіовізуальних матеріалів, використанні мережі Інтернет дозволяють значно активізувати процес оволодіння інформацією, залучати студентів до праці по її обробці, сприяють глибшому оволодінню матеріалом, використанню набутих знань для підготовки самостійних наукових досліджень, що входять у навчальний план: курсових, дипломних, магістерських робіт.

І все ж основним, найефективнішим методом навчання була і залишається робота з книгою. Досвід свідчить, що студенти не вміють орієнтуватися в складній і різноманітній літературі з гуманітарних наук, самостійно відбирати необхідну інформацію і правильно її оформляти. Це вступає в протиріччя з постійно зростаючими вимогами до учбового процесу. Метою даних методичних рекомендацій є розвиток інформаційної культури студентів. Вони спрямовані на вирішення наступних завдань: показати різноманітність джерел інформації; ознайомити з правилами пошуку інформації, способами роботи з літературою; навчити студентів, як писати вступ до курсової; розглянути типові випадки бібліографічного оформлення курсової роботи.

Студенти повинні знати, що курсова робота – це самостійне наукове дослідження кожного з них, яке

представляє собою одну з форм навчальної та наукової підготовки майбутнього спеціаліста та засвідчує засвоєння загального курсу дисципліни, глибокого аналізу певної актуальної наукової проблеми, вчить правильно оформляти цитати, виписки, посилання, виявляючи навички самостійної роботи.

Досвід, отриманий студентом при написанні курсових робіт, згодом стає одним з етапів написання дипломного чи магістерського дослідження і є важливим чинником підготовки до випускних іспитів. Процес виконання курсової роботи зазвичай поділяється на декілька етапів, кожний з яких представлений і охарактеризований нижче. Крім того, в Додатках до "Методичних рекомендацій до написання курсових робіт студентами-політологами" представлений зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи, наведені приклади обґрунтування актуальності можливих тем курсових робіт, приклади оформлення наукового апарату курсової роботи тощо.

ОСНОВНІ ПІДГОТОВЧІ ЕТАПИ ТА ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

Поетапний процес написання курсової роботи.

- I. Вибір теми та складання плану.
- II. Консультація з науковим керівником та підбір матеріалу по темі.
- III. Аналіз зібраного матеріалу (першоджерела, монографії, аналітичних і наукових статей з періодичних журналів і газет, матеріали з мережі Інтернет, інтерпретація опублікованих результатів соціологічних досліджень тощо).
- IV. Остаточне уточнення структури дослідження.
- V. Підготовка тексту курсової роботи й оформлення наукового апарату.
- VI. Рецензування і захист курсової роботи.

Розглянемо детальніше процес написання курсової роботи.

Вибір теми та складання плану. Тематику курсових робіт розробляє і пропонує студентам кафедра політології та правознавства. Насамперед важливо вдало вибрати тему, тому вона вибирається кожним студентом самостійно. Із запропонованої кафедрою тематики студент вибирає довільну тему, яка його цікавить. При необхідності, для правильного вибору теми, консультативну допомогу студентові надає науковий керівник курсової роботи. Окрім цього, кожний студент після визначення теми дослідження, обов'язково подає її на затвердження керівнику. Допускається вибір теми, якої немає, в запропонованій тематиці, але її також необхідно узгодити з науковим керівником. Це допускається в окремих випадках. Студент може запропонувати власну тему курсової роботи, у тому разі, якщо в нього є зібраний матеріал і конкретні задуми.

Зазвичай тему курсової роботи рекомендується обирати знайому по раніше прочитаній літературі і, яка водночас є актуальною, представляє певний науковий інтерес. Від вибору

теми здебільшого залежить успіх курсового дослідження, яке в подальшому може перерости в дипломне чи магістерське. Ознайомлення з матеріалом теми слід починати з переробки відповідних розділів у навчальній і довідниковій літературі, з перегляду власних лекційних та семінарських конспектів. Насамперед, необхідно з'ясувати найзагальніші і найусталеніші відомості про проблему, яка досліджується. Підручники, посібники, енциклопедії, довідники і словники (глосарії) при цьому відіграють неабияку роль.

Після загального ознайомлення з темою складається попередній орієнтовний план курсової роботи і узгоджується з науковим керівником. Орієнтовний план потрібний для того, щоб визначити, яку літературу варто підібрати і вивчати. Етап підбору літератури можна пройти максимально швидко, якщо користуватись бібліотечними каталогами, списками літератури чи літературних посилань у монографіях, списками журнальних статей, які публікуються в останніх числах журналів за кожний рік. Тож, на першому етапі студент обирає тему курсової роботи, з'ясовує її зміст, складає попередній перелік основних питань, знайомиться з джерелами, які безпосередньо стосуються даної теми.

Консультація з науковим керівником та підбір матеріалу по темі. На першу консультацію студент приходить з попереднім планом (схемою) роботи, списком літератури до теми. Керівник курсової роботи визначає загальний напрям дослідження, терміни збирання й опрацювання літератури і текстів першоджерел, дає завдання студентові, призначає час наступної зустрічі.

Аналіз зібраного матеріалу. У самостійній роботі студентам доводиться користуватися літературою різних видів. У виробленні навиків самостійного підбору необхідної літератури студентам допомагає викладач. Під час вивчення гуманітарних дисциплін у студентів виробляється раціонально-критичний підхід до опрацювання книг і статей. Він включає розуміння того, що поступово ряд інформаційних і теоретичних матеріалів втрачають новизну, а тому це вимагає критичного ставлення до них. З іншого боку, кожне питання має свою історію, яку також корисно знати. Певні слова, думки

висловлені десять, сто чи навіть дві тисячі років тому, часто мають досить важливе значення. "Політика" Аристотеля, "Держава" Платона, "Досліди" Ф.Бекона, "Залежність віри від волі" У.Джеймса та інші – незважаючи на те, що з часу їх написання пройшло багато часу, залишаються глибокими і щедрими джерелами знань.

Для глибокого розуміння змісту книги потрібно навчитися раціонально її читати. Попередній перегляд книги дозволяє вирішити питання, чи варто її читати (попередній перегляд включає ознайомлення з титульною сторінкою книги, анотацією, передмовою, змістом). Прекрасною професійною якістю є вміння читати зміст. Порада тут проста: зміст продумується як завдання по відтворенню тексту, при цьому свої думки слід фіксувати на папері. Розвивається концептуальне образне і вільне мислення.

При ознайомленні зі змістом необхідно виділити глави, розділи, параграфи, що представляють для вас інтерес, швидко їх переглянути, знайти місця, що відносяться до теми (абзаци, сторінки, параграфи), і ознайомитися з ними у загальних рисах.

Наступний етап роботи з книгою – прочитання виділених місць у швидкому темпі. Ціль швидкого читання – визначити, що цінного в кожній частині, до якого питання курсової роботи має відношення інформація і що з нею робити, як застосувати, чим доповнити. Власний досвід та тривалі спостереження авторів методичних рекомендацій за роботою студентів, дають змогу сформулювати наступні поради з методики швидкого читання:

- чітко усвідомити і зафіксувати мету читання: з якого саме питання потрібна інформація, для чого вона потрібна, її характер тощо;

- оперативно змінювати швидкість читання, сповільнюючи на інформації, що безпосередньо стосується мети і завдань курсової роботи, збільшувати швидкість читання інших частин. Описовий текст читається швидше, ніж текст складних умовиводів, доведень;

- зосереджено працювати над текстом, без відволікання. Це забезпечить глибоке розуміння тексту;

- уміти визначати структуру тексту – підпорядкованість

його частин (глав, параграфів, рубрик), взаємозв'язок тексту з рисунками, таблицями, графіками, посиланнями, примітками і додатками;

– розуміти зміст прочитаного при побіжному ознайомленні з текстом (виробити здатність при прочитанні цілого речення відразу розуміти його зміст і значення).

Швидкість правильного читання повинна бути в 3 – 4 рази вищою швидкості мовлення.

Досить корисними можуть бути допоміжні матеріали до видання і тому необхідно знати, з яких основних елементів складається апарат книги, які його функції. До відмітних елементів книги відносяться дані про автора і заголовок книги, її тип чи жанр, дані про відповідальність (редакторів, організацій, що брали участь у підготовці видання тощо), вихідні дані, анотація. Ці відомості, розміщені зазвичай на титульній сторінці і її звороті, допомагають скласти попередню думку про книгу. Глибше зрозуміти зміст книги дозволяють вступна стаття, передмова, післямова, коментарі, списки літератури.

Передмова знайомить з подіями епохи, іншими працями автора, а також містить довідково-інформаційний матеріал. При читанні книги, що містить коментарі і примітки, не слід зневажати цими елементами наукового апарату. Багато наукових книг і статей містять у своєму апараті списки літератури, що підвищують інформаційну цінність видання і дають читачам можливість добрати додаткову літературу по даній тематиці.

Якщо видання включає велику кількість матеріалів, орієнтуватися в них допомагають спеціальні покажчики.

Науково-довідковий апарат, при вмілому його використанні, сприяє більш глибокому засвоєнню змісту книги.

Окремий етап вивчення книги – ведення запису прочитаного. Існує кілька форм ведення записів – план (простий і розгорнутий), виписки, тези, анотація, резюме, конспект.

План, як найкоротша форма запису прочитаного, являє собою перелік питань, які розглядаються у книзі чи статті. Планом, особливо розгорнутим, зручно користуватися при підготовці тексту власного виступу чи курсової роботи на яку-небудь тему. Кожний пункт плану розкриває одну з сторін

обраної теми, а всі пункти в сукупності охоплюють її цілком.

Більш складною і досконалою формою записів є тези – стислий виклад основних положень тексту у формі ствердження чи заперечення. Тези складаються після попереднього знайомства з текстом, при повторному прочитанні. Вони служать для збереження інформації в пам'яті і є основою для дискусії.

Анотація – короткий виклад змісту – дає загальне уявлення про книгу, брошуру, статтю. Резюме коротко характеризує висновки, головні підсумки праці.

Працюючи з літературою, доцільно також робити нотатки. Нотатки – це короткі записи текстових фрагментів з книг, статей; це записи статистичних і фактичних відомостей. Нотатки можуть бути дослівними, тобто цитатами, а можуть мати вигляд вільного переказу ідей і думок, відображених у літературному матеріалі. Особливо високо ціниться використана в курсовій роботі найновітніша інформація. Роблячи нотатки, обов'язково слід точно переписати бібліографічні дані джерела, з яким працюєте, щоб при посиленні в тексті на джерело інформації не тратити час на пошуки таких даних.

Найпоширенішою формою записів є конспект. Бажано починати конспектування після того, як вся праця прочитана і складений її план. Основний зміст конспекту складають тези, доповнені міркуваннями і доказами. Конспект може бути текстуальним, довільним чи тематичним. Текстуальний конспект створюється з уривків оригіналу – цитат, зі збереженням логіки і структури тексту. Довільний конспект ґрунтується на викладі матеріалу в зручному для читача порядку (наприклад, думки, розкидані по всій книзі, зводяться воедино). У тематичному конспекті, який може бути складений по декількох джерелах, за основу береться певна тема чи проблема.

З метою економії часу слід навчитися при конспектуванні використовувати різного роду скорочення, абрєвіатури тощо. Акуратне, розбірливе написання конспекту слід поєднувати зі швидкістю: 120 знаків у хвилину – мінімальна швидкість, 150 знаків – максимальна швидкість.

Для запису даних, які підлягають використанню, багато

дослідників рекомендують систему карток. Добре чинять ті студенти, які роблять нотатки лише на одному боці аркуша чи картки, що значно полегшує і прискорює систематизацію матеріалу. Перевага карток у тому, що кожна довідка реєструється окремо і без труднощів може бути знайдена, їх легко розкласти на столі, згрупувати і перегрупувати. При занесенні довідкового матеріалу в картку внизу наводиться назва джерела, нагорі – заголовок, що містить указівку, де саме матеріал можна використати. Доцільно користуватися картками однакового розміру. На кожній картці робиться лише один запис і за допомогою лапок вказується, чи є посилання, що наводиться, безпосередньою цитатою. Доцільно зберігати картки в конвертах, різних папках з написами для подальшої роботи. Ці дані будуть потрібні також при складанні списку літератури до курсової.

Без такої систематизації роботи з книгою в голові й у записах буде суцільний хаос. ”Лише система... дає нам повну владу над нашими знаннями. Голова, наповнена уривчастими, нескладними знаннями, – говорив К.Д.Ушинський, – схожа на комору, у якій все безладно і де сам хазяїн нічого не відшукає”.

Особливу увагу слід звернути на опрацювання літератури, її реферування. Його слід проводити по окремих темах розділів і підрозділів курсової роботи. Під реферуванням літератури розуміємо виклад у письмовій формі змісту книги, статті, наукової роботи, що надає можливість комплексного використання літератури. Набуті навички роботи з книгою розвивають самостійність мислення, вміння аналізувати явища дійсності. Рефератом називають також доповіді або письмові завдання на визначену тему, включаючи критичний огляд джерел. На відміну від конспекту, підготовка реферату вимагає від студента значно більшої творчої активності, самостійності в узагальненні літератури, яка вивчається. В затежності від способу реферативного викладу можна виділити три типи рефератів:

- реферат-екстракт, складений з оригінальних пропозицій первинного документа;
- перефразований реферат, отриманий на основі перефразування первинного тексту;

– інтерпретований реферат, отриманий на основі інтерпретації першоджерела. При інтерпретуванні текст першоджерела залишається незмінним, оскільки референт оперує не самим текстом, а його змістом.

За планом виконується важливий етап роботи над курсовою – відбір літератури.

Остаточне уточнення структури дослідження. Після глибокого аналізу підбраної літератури, студент складає кінцевий план курсової роботи, який затверджується науковим керівником. План (а відповідно і робота) повинний складатись зі вступу, основної частини, закінчення (висновків) і списку використаної літератури. До плану недоцільно включати більше двох основних питань (які формулюються у назві розділів і поділяються для чіткішого розкриття на підрозділи), оскільки при більшій кількості питань може виникнути небезпека слабого розкриття деяких з цих проблем, тобто робота може мати поверхневий, фрагментарний характер і відповідно отримає нижчу оцінку. Пункти плану повинні бути розташовані в чіткій логічній послідовності, відображати рух пізнання від абстрактного до конкретного, від загального до окремого, деталізованого, поодинокого, від простого до складного. Необхідно намагатися зробити так, щоб усі питання плану представляли собою єдину структурно-логічну систему, в якій кожний наступний пункт розвиває і доповнює попередні.

Робота програє, якщо одні пункти плану передбачатимуть розкриття вузлових проблем теми, а інші присвячуватимуться незначним, другорядним проблемам, що мають надто малий вплив на розвиток дослідження чи являються його поверхневим наслідком і не зможуть слугувати основою для яких-небудь висновків. Назви роботи, розділів і підрозділів не повинні збігатися, назва роботи не повинна бути громіздкою (по можливості – від 3 до 5 слів). Отже, план складається студентом після ґрунтовного ознайомлення з літературою, консультацій з науковим керівником, при чому варто пам'ятати, що формулювання питань плану не повинні дублювати назву теми.

У Додатку 2 представлений зразок оформлення змісту курсової роботи, тобто плану (за яким студент працює при написанні курсової роботи, але оформляючи її, представляє

план як ЗМІСТ). Це академічна структура дослідження. Підкреслимо, що зазвичай процес написання курсової роботи значно полегшує складання розширеного плану або, як його ще називають, плану-проспекту. План-проспект повинен відображати розширену структуру роботи, чітко розташування ключових положень і основних конкретних моментів, цифрового і табличного матеріалу, схем і графіків у їх логічній послідовності. Такий план-проспект потрібний студенту для написання роботи, але не слід його вміщувати в кінцевий варіант її оформлення. Тобто це є робочий план, а план – зміст роботи має складатися лише з основних пунктів. Таким чином, схема підготовки курсової роботи наступна: читання підбраної літератури – її аналіз – підбір інформативних фрагментів, їх узагальнення. Водночас радимо перед тим, як безпосередньо розпочати написання тексту курсової роботи, скласти її план-проспект.

Підготовка тексту курсової роботи й оформлення наукового апарату. Наступним етапом виконання курсової роботи є написання на основі плану-проспекту чорнового варіанту. Це вже, до певної міри, завершальний етап – написання курсової роботи на основі вивчення і попередньої систематизації всіх джерел, повторного вивчення зібраного матеріалу. На цьому етапі проводиться синтезування виділеної інформації і завершується оформлення тексту курсової роботи. Виклад повинен бути цілісним і логічним. Розгляд кожного пункту плану доцільно завершувати узагальненням чи висновками. Чорновий варіант бажано показати науковому керівнику. При цьому чернетка повинна мати такий вигляд, щоб можливо було її нормально прочитати, тобто вона має мати прочистовиковий стан, що дозволить керівнику зробити найповніші зауваження не лише до змісту, а й до оформлення. Враховуючи зауваження викладача, можна готувати чистовий варіант і відповідно його оформляти.

Виклад тексту роботи повинен відповідати плану і не зводитися до набору непов'язаних між собою окремих положень, фактів. Кожне запропоноване положення необхідно теоретично обґрунтувати, підтвердити підібраним та систематизованим фактичним і статистичним матеріалом. Усі

використовувані в тексті таблиці, схеми, графіки, діаграми повинні обов'язково мати відповідні коментарі і мають бути проаналізовані. Якщо такого аналізу немає, то наведені наочні засоби не лише не зараховуються рецензентом в актив роботи, а й відносяться в пасив, через що оцінка знижується за невміння подати досліджуваний матеріал.

При написанні тексту слід звернути увагу на стиль викладу:

- не слід використовувати довгих, заплутаних речень;
- не варто користуватись часто вживаними мало інформаційними штампами;
- намагатись викладати думки просто й образно;
- абзаци не повинні складатися з одного речення (як і вся робота, абзаци мають будуватися за академічно-логічною формулою: теза – антитеза – синтез).

У **ВСТУПІ** студент обгрунтовує актуальність досліджуваної теми, з'ясовує ступінь її розроблення в політологічній літературі, визначає мету дослідження і коло завдань, розв'язання яких спрямоване на досягнення цієї мети, вказує на методологічні підходи та методи дослідження, за допомогою яких воно проводилось. Тут же варто описати об'єкт та предмет аналізу й обгрунтувати хронологічні межі дослідження.

Студенти повинні засвоїти наступні правила:

- у курсовій роботі слід пояснити незвичні чи нові терміни і символи при першому згадуванні в тексті;
- поняття, окремі слова і словосполучення допустимо замінити абревіатурами і прийнятими текстовими скороченнями лише в тих випадках, якщо їх зміст зрозумілий із контексту чи після попередньої розшифровки;
- одиниці виміру варто наводити в одиницях міжнародної системи;
- при написанні курсової роботи варто уникати довгих, заплутаних речень, загальних фраз, повторень, зайвих слів і словосполучень, які ускладнюють читання і сприйняття тексту;
- необхідно уникати штамів і канцеляризмів, наприклад, "загострити питання", "внаслідок наявності", "в світлі", "має місце", "фактично", "практично" тощо;
- у курсову роботу проникають іноді і давно віджили канцеляризми й архаїзми старослов'янського і навіть біблійного

походження, вирази з місцевого діалекту: ”в центр уваги”, ”більше того”, ”щоби”, ”наче б то”, ”здається”, ”на предмет”, ”котрий”, ”гей-би то” тощо;

– необхідно чітко дотримуватись однаковості термінів, позначень, умовних скорочень і символів;

– слід уникати частого повторення слів, вживання однакових словосполучень і фраз;

– не варто також допускати подвійного згадування понять в одній фразі.

В основній частині досліджуються суть, структура та інші теоретико-методологічні питання теми (це робиться, як правило, в першому розділі); здійснюється аналіз досліджуваного явища та його елементів у поєднанні з характеристикою його практичного прояву (цьому слід присвятити другий розділ); розглядаються можливі шляхи подальшого розвитку даного явища, робиться спроба спрогнозувати цей розвиток, а також варто спробувати розробити пропозиції щодо подальшого їх ефективного розвитку, щодо оптимізації процесу (все це робиться у третьому розділі). Для того, щоб кожний розділ мав вигляд завершеного цілого, мав закінчену думку, потрібно починати його з міні вступу і завершувати міні висновками.

У **ВИСНОВКАХ** курсової роботи студент повинен зробити загальні висновки. Їх пишуть без посилань. Наведемо в якості прикладу стандартний початок висновків: ”Проведене дослідження дозволяє сформулювати наступні висновки: 1 ... 2... 3....”.

Таким чином, у висновках до курсової роботи слід чітко сформулювати основні підсумки щодо досліджуваних проблем теми. При цьому висновки повинні бути короткими, аналітичними, органічно впливати із змісту роботи, не зачіпати ті аспекти, які не розкривались автором. Якщо цього не дотримуватись, то закінчення буде мати штучний вигляд, механічно додаватиметься до курсової роботи і помітно знизить її якість. Коли ж у вступі чітко сформульовані мета та завдання, даються пояснення, чому саме ті, а не інші питання включені в план, коли в основній частині ґрунтовно розкриваються обрані проблеми, а в закінченні чітко сформульовано основні висновки, що витікають з тексту, то робота вийде цілісною.

Ілюстрації і таблиці використовуються в курсовій роботі лише у тих випадках, якщо вони допомагають розкрити зміст джерела і скорочують обсяг курсової роботи. Цифрові, інформативні матеріали, які не використовуються в роботі при аналізі, а лише підтверджують певні положення, бажано розмішувати в додатках, які подаються в кінці курсової, після списку використаних джерел. Обсяг додатків у загальному обсязі курсової роботи не враховується.

Курсова робота має бути виконана на комп'ютері 14 шрифтом через 1,5 інтервали (близько 30 рядків на сторінці), з полями: зліва – 3 см, зверху і знизу – по 2 см, а справа – 1 см. Загальний обсяг курсової роботи, без урахування додатків, оптимально повинен складати 30 – 35 сторінок на стандартних аркушах формату А4 (з одного боку аркуша). При загальному обсязі до 25 сторінок робота повертається на доопрацювання без прочитання. Якщо обсяг якогось з розділів складає менше 6 сторінок, то така курсова може також бути відхилена керівником. Не бажано перевищувати обсяг за 40 сторінок, оскільки це може сприйматись, як невміння автором концентровано і лаконічно передавати думки.

Зразок правильного оформлення титульної сторінки курсової роботи наводиться в Додатку 1. Робота повинна бути зброшурована, тобто аркуші повинні бути скріплені. Можна розкласти кожний листок в окремі файли в спеціальних папках для курсових робіт. Сторінки обов'язково нумеруються. Відлік сторінок слід починати з титульної сторінки, але номери сторінки на ньому не проставляти. На сторінці, яка слідує після титулу і де написано зміст роботи, має бути число 2. Зміст курсової роботи виконує заодно і роль її плану, а тому в ньому обов'язково вказуються напроти кожного з пунктів сторінки, на яких вони починаються (Додаток 2).

Текст курсової роботи слід розбити на частини, які відповідають пунктам плану. Вступ, кожний розділ, висновки, список використаних джерел слід починати з нової сторінки. Робота, в якій такого поділу не буде зроблено, тобто якщо вона буде написана суцільним текстом, повертається на доопрацювання. Варто запам'ятати, що у словах не використовується перенос складів, а у заголовках не ставиться

крапка.

Текст слід надрукувати чисто і грамотно. Не допускається скорочення слів, а вживання абрєвіатури дозволяється після того, як у тексті вже використовувалося її змістове словосполучення зі вказівкою в дужках такої абрєвіатури. Якщо тема курсової така, що необхідно використовувати багато абрєвіатур і специфічних скорочень, то можна на третій сторінці, тобто після **ЗМІСТУ** і перед **ВСТУПОМ**, подати **СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ**.

Рисунки і таблиці повинні мати заголовки і нумерацію, узгоджену з номером розділу, а цитати беруться в лапки і обов'язково супроводжуються посиланням на джерела інформації.

Особливу увагу необхідно звернути на оформлення наукового апарату – всі факти чи цитати, які наводяться в тексті курсової роботи повинні мати посилання на джерело. Посилання можуть мати вигляд зносок на сторінці використання цитати, цифри чи іншого роду інформаційних даних з проставленням індексу після відповідного запозичення, а внизу сторінки під тестом з написанням джерела.

Бібліографічні дані про книжку чи наукову статтю, на яку робиться посилання, оформляються так само, як і список використаної літератури за винятком однієї суттєвої різниці – в посиланнях обов'язково потрібно вказувати сторінку, на якій знаходиться використана інформація, а в переліку літератури вказується загальна кількість сторінок, яку має використане джерело (Додаток 5). Можна робити посилання, вказуючи в квадратних дужках номер джерела зі списку використаної літератури і, через кому, сторінку, з якої взята інформація (Додаток 3).

У кінці роботи наводиться список використаних джерел. Є декілька способів складання списку джерел: за алфавітом, по рубриках, відповідних розділах курсової роботи, за часом видання. Список використаних джерел оформляється за бібліографічними правилами і джерела подаються в бібліографічному порядку (Додаток 4). Матеріали, взяті з Інтернету, повинні також мати повне презентування зі вказівкою на джерело і повним шляхом його пошуку (Додаток

5).

При оцінці курсової роботи враховується:

- логічність, послідовність і повнота викладу;
- правильність обґрунтування тих чи інших положень на основі узагальнень фактичного матеріалу;
- ступінь самостійності студентів у процесі виконання курсової роботи тощо.

По темі курсової роботи студенти виступають на семінарських заняттях і теоретичних конференціях, які щорічно проводяться в університеті. Автори кращих курсових робіт беруть участь у всеукраїнських конкурсах студентських робіт з гуманітарних дисциплін. Також варто пам'ятати, що курсова робота - навчально-наукова робота, а тому не потрібно її прикрашати різними художніми атрибутами.

Рецензування і захист курсової роботи. Готову роботу здають на кафедру не пізніше як за 14 днів до захисту. За цей час науковий керівник перевіряє роботу і рецензує її. У рецензії дається попередня оцінка, яка може мати такі форми:

- робота допускається до захисту і заслуговує оцінки "відмінно" ("добре" чи „задовільно”);
- робота допускається до захисту і може заслуговувати оцінки "відмінно" ("добре" чи "задовільно") з умовою, що будуть усунені наступні вади (перераховуються);
- робота не допускається до захисту.

Якість виконаної роботи оцінюється за такими критеріями, як:

- ступінь розкриття теми;
- стиль і логіка викладення, ступінь самостійності написання тексту;
- науковий рівень;
- правильність і рівень оформлення.

Студент забирає перевірену роботу і, працюючи над рецензією, готується до захисту. Захист курсової роботи відбувається перед комісією у заздалегідь визначений час. Захист публічний, має вигляд дискусії, а тому в аудиторії, де він відбувається, крім студентів групи, можуть бути присутні інші студенти, викладачі чи навіть сторонні, кого цікавить тематика курсу, з якого виконуються курсові роботи.

До захисту курсової студент готує усний виступ на 5 – 7 хвилин. У такому виступі не потрібно детально переказувати зміст роботи, що нерідко намагаються зробити студенти, а варто розказати про те, за якими мотивами вибрана саме ця тема для виконання курсового дослідження, які завдання ставились, яким шляхом вони розв'язувались і які результати отримані. У виступі доцільно відзначити труднощі, які виникли при виконанні роботи, і показати те, як удалося їх подолати. Також потрібно відреагувати на рецензійні зауваження, вказавши на ті, з якими студент погоджується, і спробувати аргументовано спростувати ті, з якими не погоджується.

Після виступу студент повинен відповісти на запитання членів комісії та присутніх. Питання можуть стосуватися як конкретно самої курсової роботи, так і загальної теми курсу, проблеми якої досліджуються в цій роботі.

Кінцева оцінка одночасно залежить:

- від якості виконаної роботи та попередньої оцінки;
- від виступу студента на захисті;
- від відповідей на запитання щодо курсової;
- від відповідей на теоретичні питання, що стосуються теми тих курсів, до якої належить тема курсової роботи.

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Метод систематичної порівняльної ілюстрації в творчості Аристотеля та Платона.
2. Розробка Є. Дюркгеймом метода супутних змін в порівняльній політології.
3. Розвиток методології асинхронних досліджень А. Ліпгардом.
4. Дискусії про предметне поле порівняльної політології.
5. Використання методології герменевтики в сучасній порівняльній політології.
6. Евристичні можливості синергетики в сучасній порівняльній політології.
7. Ідея асинхронних компаративних досліджень в порівняльній політології.
8. Культурно-історична школа про порівняльне вивчення цивілізацій.
9. Використання принципів географічного детермінізму в порівняльних політичних дослідженнях.
10. Структурний метод порівняльного аналізу К. Леві-Стросса.
11. Концептуальне моделювання в сучасній порівняльній політології.
12. Лонгитюдне порівняння в сучасній порівняльній політології.
13. Вплив ідей Г. Гегеля на розвиток порівняльної політології.
14. Вплив культурної антропології на розвиток порівняльної політології.
15. Формування української школи порівняльних досліджень.
16. Ж. А. Кондорсе про порівняльний аналіз історичних епох.
17. Класики політичної науки про основні принципи порівняльних досліджень.
18. Бінарний аналіз в сучасній порівняльній політології.
19. Метод вивчення окремого випадка (case study) в сучасній порівняльній політології.

20. Порівняльний аналіз політичних систем в країнах Європейського Союзу.
21. Порівняльний аналіз адміністративних реформ в провідних країнах світу.
22. Програми та статuti в порівнянні політичних партій.
23. Принципи порівняння партійних систем.
24. Вимірювання виборчих систем.
25. Порівняння типів перехідних урядів.

ДОДАТОК 1

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА
СПОРТУ УКРАЇНИ
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Історичний факультет

Кафедра політології та правознавства

НАЗВА ТЕМИ
(курсова робота)

Виконавець:

Прізвище, ім'я, по-батькові

Студент(ка) групи

форма навчання

спеціальність «Політологія»

Науковий керівник:

Прізвище та ініціали

Наукова ступінь

Вчене звання (посада)

Луганськ

Зразок оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ	
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА В УКРАЇНІ	
1.1. Трансформація політичної системи України і становлення інституту президентства у контексті республіканської форми правління	5
1.2. Розвиток інституту президентства в перші роки незалежності України	12
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА В УКРАЇНІ	
2.1 Специфіка змін інституту президентства в контексті конституційної реформи	18
2.2. Політичний процес в Україні після виборів 2004 року.	24
ВИСНОВКИ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	33
ДОДАТКИ	35

ДОДАТОК 3

Бібліографічні посилання

Бібліографічне посилання – це сукупність бібліографічних даних про цитоване, розглянуте чи згадуване в тексті документа, іншому документі (його частині), необхідних для його загальної характеристики і пошуку. В Україні дозволено цитувати чужий текст (обов'язково з посиланням) обсягом до 300 знаків.

Бібліографічне посилання може бути наведене цілком чи частково, в тексті чи в примітках. Внутрішній текстовий спосіб оформлення посилання (в дужках всередині речення) досить незручний. Посилання найкраще розміщувати в підсторінковому чи затекстовому списку, в порядку появи (згадування) в тексті або ж за алфавітом. Варто акуратно складати бібліографічні списки і не забувати посилатися на джерело.

Доцільніше використовувати підрядкове розміщення посилань. Якщо посилання на одне і те ж джерело з'являються безперервно декілька разів, то вживається форма "Там само".

При посиланні на документ у цілому, вказують загальну кількість його сторінок. При цитуванні частини документа чи фрагмента вказують відповідну сторінку згідно з правилами бібліографічного опису після крапки з великої букви, як це проілюстровано нижче у зразку оформлення посилань.

Зразок оформлення посилань на джерела інформації у

курсівій роботі

а) За допомогою дужок:

.....Партійна система Австрії склалася після Другої світової війни. На повоєнну історію країни і розвиток Другої Республіки тривалий час великий вплив мали різні явища, зокрема: по-перше, надзвичайно міцні позиції двох домінуючих партій; по-друге, досить сильно виявлена, як суспільний та політичний фактор, система соціального партнерства [23, с. 3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.....
- 22.....
23. Політична система Австрії. – К.: Посольство Австрійської Республіки в Україні, 1999. – 84 с.

б) у вигляді підсторінкових посилань

.....

.....Партійна система Австрії склалася після Другої світової війни. На повоєнну історію країни і розвиток Другої Республіки тривалий час великий вплив мали різні явища, зокрема: по-перше, надзвичайно міцні позиції двох домінуючих партій; по-друге, досить сильно виявлена, як суспільний та політичний фактор, система соціального партнерства.

1Регулювання окремих елементів інституту президентства в СРСР здійснювалося за Законом СРСР "Про захист честі і гідності Президента СРСР" від 14 травня 1990 р. , постановою Верховної Ради "Про забезпечення обслуговування та охорону Президента СРСР" від 21 травня 1990 р. , Законом СРСР "Про додаткові заходи щодо стабілізації економічного і суспільно-політичного життя країни" від 24 вересня 1990 р., указом Президента СРСР "Про місце знаходження резиденції Президента СРСР. Президентської Ради СРСР і Ради Федерації СРСР" від 21 березня 1990 р. Тобто, за досить короткий термін після обрання Президента СРСР, були прийняті правові акти, які мали сформулювати у суспільстві відповідне ставлення до посади глави держави. На перший погляд, деякі з цих правових актів видаються незначними, однак саме вони встановили ті принципи діяльності президента як прозорість і відкритість.

1Політична система Австрії. – К.: Посольство Австрійської Республіки в Україні. 1999. – С. 3.

2Відомості З'їзду народних депутатів СРСР і Верховної Ради СРСР.– 1990. – № 22. – ст. 39.

3 Там само, ст. 393.

4Там само, ст. 802.

5 Там само, ст. 206.

ДОДАТОК 4

Зразок оформлення списку використаних джерел

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багатопартійна українська держава на початку ХХ століття: партійні документи перших українських політичних партій. – К.: Пошук, 1992. – 94с.
2. Білоус А. Політико-правові системи: світ і Україна. Навчальний посібник. – К.: Асоціація молодих політологів і політиків, 1996. – 200 с.
3. Богданова Н.А. Категория статуса в конституційном праве // Вестник Московского университета. – 1998. – № 3. – С. 3–21.
4. Большой юридический словарь / Под ред. А.Я. Сухарева, В.Д. Зорькина, В.Е. Крутских. – М.: Инфра-М, 1999. – 790 с.
5. Видрін Д. Епоха президента Кучми (і трохи згодом) // Дзеркало тижня, – 2004. – 27 вересня.
6. Владимиров С. Франция: год правления правой коалиции //Международная жизнь. – 1987. – №2. – С. 143 – 155.
7. Внеочередной третий съезд народных депутатов СССР (12-15 марта 1990 г.): Стенографический отчет. Том 1. – М: Издание ВС СССР, 1990. – 520 с.
8. Врядування у Сполучених Штатах Америки. Нарис. – К.: Інформаційне агентство Сполучених Штатів Америки, 1989. – 128 с.
9. Гаджиев К.С. Введение в политическую науку: Учебник для высших учебных заведений. Изд. 2-е, переработ. и допол. – М.: Логос, 2000. – 544 с.
10. Драбкин Я.С., Комолова Н.П.Тоталитаризм в Европе ХХ века. Из истории идеологии, движения, режимов и их преодоления. – М.: ПИМ, 1996. – 540с.
11. Закон України "Про внесення змін до Конституції України" № 2222 – IV від 08.12.2004 року. – Харків: ФОЛІО, 2005. – 40 с.
12. Засідання Президії ВР СРСР // Відомості З'їзду народних депутатів СРСР і Верховної Ради СРСР. – М., 1990. – № 7 (Розділ III).– С. 3 – 70.

ДОДАТОК 5

Бібліографічне оформлення курсових робіт

Списки використаної літератури і бібліографічні посилання оформляються відповідно до Держстандарту 7.1–84 "Бібліографічний опис документа. Загальні вимоги і правила складання".

Бібліографічний опис являє собою сукупність бібліографічних даних про документ, наведених за встановленими правилами і призначених для ідентифікації та загальної характеристики документа. Опис може бути складений на книгу (однотомне чи багатотомне видання), серійне видання (періодичне, тривале чи серійне), окремий том, випуск, номер багатотомного чи серійного видання, а також статтю, розділ, главу з книги чи серійного видання. Для бібліографічного оформлення студентських робіт досить короткого опису, що включає наступні обов'язкові елементи:

- заголовок;
- вихідні дані;
- дані про видання;
- дані про кількісну характеристику.

Опис книги одного автора:

Кармазіна М.С. Президентство: український варіант. - К.: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф.Кураса НАМ України, 2007. – 365 с.

Михальченко М.І. Україна як нова історична реальність: запасний гравець Європи. – Дрогобич: ВФ "Відродження", 2004. – 488 с.

Проскуріна О.О. Політична культура інформаційного суспільства: Монографія. – Луганськ: ДЗ "ЛНУ імені Тараса Шевченка", 2008. – 352 с.

Опис книги кількох авторів:

Даудерштадт М. Драматичний підхід: соціал-демократія у Східній та Центральній Європі / М. Даудерштадт, А. Геррітс, Д. Д. Маркус. Пер. з англ. – К.: Основні цінності, 2000. – 232 с.

Михальченко Н., Андрущенко В. Беловежье. Л.Кравчук. Украина 1991 – 1995. К.: Украинский Центр духовной культуры, 1996. – 512 с.

Книга, що має більш трьох авторів, описується під заголовком:

Історія держава і права України / А.Й.Рогожин, М. М. Страхов, В. Г. Гончаренко та ін. /За заг.ред. А. І. Рогожина. – К.: ІнЮре, 1996. – Ч.2. – 448 с.

Новая история стран Европы и Америки: Первый период: Учебн. для студентов вузов /Г. Л. Аро, В. С. Бондарчук, Л. И. Гольдман и др.; Под ред. А. В. Адо. – М.: Высшая школа, 1989. – 623 с.

Опис матеріалів конференцій, круглих столів, нарад, семінарів:

Актуальні теоретико-методологічні та організаційно-практичні проблеми державного управління: Матеріали науково-практичної конференції за міжнародною участю, Київ, 28 трав. 2006 р.: У 2-х т. /За заг.ред. В. І. Лугового, В.М.Князева. – К.: Вид-во НАДУ, 2006. – Т.1. – 492 с.

Опис окремого тому багатотомного видання:

Економічна енциклопедія: У 3 – т. / Ред.кол. : С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Академія, 2000. – Т.1. – 863 с.

Кирило-Мефодіївське товариство. Том II / Упор. М. І. Бутич та ін. – К. : Наукова думка, 1990. – 676 с.

Кирило-Мефодіївське товариство. Том III / Упор. О. О. Франко та ін. – К. : Наукова думка, 1990. – 570 с.

Опис складової частини книги, у збірниках наукових праць:

Макар Ю.І. Сучасний стан і перспективи розвитку україно-румунських міждержавних відносин //Україна – Румунія – Молдова: історичні, політичні та культурні аспекти взаємин у контексті сучасних європейських процесів: Збірник наукових праць /Буковинський політологічний центр. Під загальною редакцією А.М.Круглашова. – Чернівці: Видавничий дім "Букрек", 2006. – С. 34 – 51.

Опис статті з журналу:

Карл Т., Шмиттер Ф. Пути перехода от авторитаризма к демократии в Латинской Америке, Южной и Восточной Европе // Международный журнал социальных наук. – 1991. – № 1. – С. 29 – 46.

Опис статті з газети:

Холостий "дуплет" до останнього патрона //Закон & Бізнес. – 2007. – 10 – 16 березня. – С.4.

Шерр Дж. Борьба идет не за Ющенко, а за майбутне України // День. – 2007. – 19 травня. – С. 3.

Опис автореферату:

Кононенко Н.В. Институт президентства в Україні: політологічний аналіз : Автореф. дис... канд. політ, наук. – К., 1998. – 17 с.

Рябов С.Г. Институт президента в буржуазно-демократических странах Латинской Америки: Автореф. дис. канд. юр. наук. – М., 1987. — 17с.

Опис збірника робіт одного автора без загального заголовка:

Модиано П. Улица Темных Лавок; Утраченный мир;

Августовские воскресенья; Смягчение приговора: Пер. с фр. / Предисл. Л. Андреева. – М.: Радуга, 2006. – 414 с.

Опис офіційних матеріалів:

Закон України "Про внесення змін до Конституції України" № 2222 – IV від 08.12.2004 року. – Харків: ФОЛІО, 2005. – 40 с.

Засідання Президії ВР СРСР // Відомості З'їзду народних депутатів СРСР і Верховної Ради СРСР. – М., 1990. – № 7 (Розділ III). – С. 3 – 70.

Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 липня 1996 року. – К.: ЮРІНКОН, 1996. – 80 с.

Багатопартійна українська держава на початку ХХ століття: партійні документи перших українських політичних партій. – К: Пошук, 1992. – 94 с.

Опис навчальних посібників, хрестоматій, довідників:

Гаджиев К.С. Введение в политическую науку: Учебник для высших учебных заведений. Изд. 2-е, переработ. и допол. – М.: Логос, 2000. – 544 с.

Колодій А.Ф. Політологія: Практикум. 2-ге вид., доп. – Київ: Ніка-Центр, Ельга, 2008. – 237 с.

Опис матеріалів з Інтернет:

Ковальова О.О. Спільна зовнішня політика і політика безпеки Європейського Союзу: до і після розширення //www.file://C:\Documents%20and%20Settings\2\ Геополітика і геостратегія 01.02.2006. – С І–9. (Дата перегляду 15.04.2006).

European Securite Strategy – Brussels 12.12.2003. – 12 p.// www.ue.eu.int/uedocs/cmsUpload/78367.pdf (Дата перегляду 1.02.2011).

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінку "А" ("відмінно") заслуговує студент, який виявив всебічні, систематичні і глибокі знання, за повне (від 90% до 100%), методично правильне висвітлення основних (за варіантами) та додаткових програмових питань з даного курсу, за аргументацію висловлених положень переконливими прикладами, знанням основних і другорядних подій та фактів, діячів, дат тощо, вміння логічно викласти матеріал і зробити відповідні висновки. Студент який виявив здатність самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною і додатковою літературою, рекомендованою програмою. Така оцінка передбачає також засвоєння студентом взаємозв'язку основних понять дисципліни і їх значення для набутої професії.

Оцінку "В" ("добре") ставлять студентів, який засвоїв навчально-програмовий матеріал, у повному обсязі, успішно виконую передбачені програмою завдання, опрацював основну літературу, рекомендовану програмою. Тобто студентів, який засвідчив систематичний характер знань із дисципліни і здатний до їх самостійного поповнення й оновлення у процесі подальшої навчальної роботи і професійної діяльності.

Оцінка "С" ("добре") ставиться за порівняно повне й методологічно в цілому правильне висвітлення основних і додатковим питань з даного курсу, належну аргументацію відповідей прикладами, знанням імен діячів, дат, вмінням логічно викласти історичний матеріал і зробити основні висновки.

Оцінки "D" ("задовільно") заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною літературою, рекомендованої програмою.

Оцінка "Е" ("задовільно") ставиться за відповіді, які хоч і свідчать про деяке знання студентами програмового матеріалу (в межах 50%), але є неповними, поверховими, без достатньої аргументації та належної Оцінка "Е" ("задовільно") ставиться за відповіді, які хоч і свідчать про деяке знання студентами

програмового логіки викладу.

Оцінку "FX" ("незадовільно") ставлять студентів, у знання якого є прогалини, який припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінка "F" ("незадовільно") ставиться за засвоєння студентом програмового матеріалу (менше 50%), за відповіді неправильні або надто приблизні, в яких не висвітлюється суть питань, не простежується логіка викладу, відсутні самостійні узагальнення і висновки, тобто студентів, який неспроможний продовжити навчання чи приступити до професійної діяльності після закінчення вищого навчального закладу без додаткових занять з даної дисципліни.

Обґрунтування вимог та критерії оцінювання до кожного виду самостійної роботи

Види діяльності:

Конспект. 1 бал виставляється за структурований виклад основного змісту монографій, наукових статей, підручників та навчальних посібників, рекомендованих до опрацювання та сформульовані висновки щодо опрацьованого матеріалу.

Тестування. 5 балів виставляється за надання вірних відповідей на всі тестові завдання; 4 бали виставляється за надання вірних відповідей на 80 – 99 % тестових завдань; 3 бали виставляється за надання вірних відповідей на 65 – 79 % тестових завдань; 2 бали виставляється за надання вірних відповідей на 50 – 64 % тестових завдань; 1 бал виставляється за надання вірних відповідей на 30 – 49 % тестових завдань; 0 балів виставляється за надання вірних відповідей менше ніж на 30 % тестових завдань.

Термінологічний диктант. 5 балів виставляється за надання вірних відповідей на всі завдання диктанту; 4 бали виставляється за надання вірних відповідей на 80 – 99 % завдань диктанту; 3 бали виставляється за надання вірних відповідей на 65 – 79 % завдань диктанту; 2 бали виставляється за надання вірних відповідей на 50 – 64 % завдань диктанту; 1 бал виставляється за надання вірних відповідей на 30 – 49 % завдань диктанту; 0 балів виставляється за надання вірних відповідей менше ніж на 30 % завдань диктанту.

Реферат. 3 бали виставляється за реферат, який відповідає всім вимогам до такого виду робіт та супроводжується публічним

захистом; 2 бали виставляється за реферат, який відповідає всім вимогам до такого виду робіт, однак не супроводжується публічним захистом; 1 бал виставляється за реферат, який відповідає більшості вимог до такого виду робіт; 0 балів виставляється за реферат, який не відповідає більшості вимог до такого виду робіт.

Усний виступ. 3 бали заслуговує студент, який виявив всебічні, систематичні і глибокі знання, за повне (від 90% до 100%), методично правильне висвітлення основних питань з даної теми, за аргументацію висловлених положень переконливими прикладами, знанням основних і другорядних фактів, вміння логічно викласти матеріал і зробити відповідні висновки. 2 бали заслуговує студент за порівняно повне й методологічно в цілому правильне висвітлення основних і додатковим питань з даної теми, належну аргументацію відповідей прикладами, знанням фактів, вмінням логічно викласти історичний матеріал і зробити основні висновки. 1 бал заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого засвоєння навчального матеріалу за курсом; 0 балів заслуговує студент, який не навів аргументів під час виступу, зробив поверхові висновки, не простежується логіка викладу, відсутні самостійні узагальнення.

Участь в дискусії. 1 бал виставляється студенту, який доповнив відповідь основного доповідача, сформулював проблемне питання та запропонував розв'язання цієї проблеми.

Опрацювання різних за змістом та методологічними принципами монографій, наукових статей, підручників та навчальних посібників. 5 балів виставляється за використання проблемного підходу до опрацювання наукових статей, підручників та навчальних посібників. 3 бали виставляється за реферативне опрацювання наукових статей, підручників та навчальних посібників.

ІНДЗ. 10 – 8 балів заслуговує студент, який виявив всебічні, систематичні і глибокі знання, за повне (від 90% до 100%), за правильний вибір методології та методів дослідження, за аргументацію висловлених положень переконливими прикладами, знанням основних і другорядних подій, вміння логічно викласти матеріал і зробити відповідні висновки. 7 – 4 балів заслуговує

студент за порівняно повне й методологічно в цілому правильне викладення основних і додатковим питань з теми ІНДЗ, належну аргументацію викладу прикладами, вмінням логічно викласти матеріал і зробити основні висновки. 3 – 1 бал заслуговує студент, який засвідчив знання, необхідні для подальшого засвоєння навчального матеріалу за курсом; 0 балів заслуговує студент, який не навів аргументів, зробив поверхові висновки, не дотримувався логіки викладу, не зробив самостійних узагальнень.

Фронтальне опитування. 1 бал виставляється студенту, який одразу навів вірну, вичерпну відповідь, сформулював проблемне питання та запропонував розв'язання цієї проблеми.

Підготовка індивідуальної роботи до практичного заняття. 10 – 8 балів заслуговує студент, який виявив всебічні, систематичні і глибокі знання, за повне (від 90% до 100%), за правильний вибір методології та методів дослідження, за аргументацію висловлених положень переконливими прикладами, знанням основних і другорядних подій, вмінням логічно викласти матеріал і зробити відповідні висновки. 7 – 4 балів заслуговує студент за порівняно повне й методологічно в цілому правильне викладення основних і додатковим питань з теми ІНДЗ, належну аргументацію викладу прикладами, вмінням логічно викласти матеріал і зробити основні висновки. 3 – 1 бал заслуговує студент, який засвідчив знання, необхідні для подальшого засвоєння навчального матеріалу за курсом; 0 балів заслуговує студент, який не навів аргументів, зробив поверхові висновки, не дотримувався логіки викладу, не зробив самостійних узагальнень.

Методичне видання

НОВОСКОЛЬЦЕВА Людмила Олександрівна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання курсової роботи
з дисципліни "Порівняльна політологія"
за профілем підготовки студентів спеціальності 6.030104
"Порівняльна політологія"

За редакцією автора
Комп'ютерний макет – Новоскольцева Л. О.
Коректор – Новоскольцева Л. О.

Здано до склад. 2012 р. Підп. до друку 2012 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.
Друк ризографічний. Ум. друк. арк. 2,21. Наклад 100 прим. Зам №

Видавець і виготовлювач
Видавництво Державного закладу
"Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"
вул. Оборонна, 2, м. Луганськ, 91011. т/ф: (0642) 58-03-20.
e-mail: alma-mater@list.ru
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3459 від 09.04.2009 р.